

Pärnu elanike rahulolu kodukoha elukeskkonnaga

Uuringu lühiaruanne

Andmeid koguti perioodil **29. aprill – 10. juuni 2019**. Küsimustik oli elektrooniline.

Ankeet oli jaotud **13** erinevaks linna arenguvaldkonnaks ning sisaldas kokku **131** küsimust. Lisaks said vastajad lisada iga teema kohta käivad omapoolseid kommentaare.

Kirjeldava statistika osas analüüsiiti kokku **2 543** indiviidi andmed ning andmelünkade tõttu võeti arvesse igale küsimusele ja väitele omapoolse hinnangu andnud vastanute arvud, mis küsimuste kaupa varieerusid.

Üldise elukohaga rahulolu osas selgus, et linnaosade/osavaldade lõikes on enim elukohaga rahul Rannarajooni vastajad, mõnevõrra vähem on rahul Audru osavalla vastajad (tabel 1).

Tabel 1. Üldine rahulolu oma elukohaga, n=2 493

Elukoht	Kui rahul olete oma elukohaga?	Vastanute arv
Rannarajoon	8,5	123
Paikuse osavald	8,2	196
Raeküla	8,2	186
Kesklinn	8,1	216
Eeslinn	8,1	237
Tammiste	8,0	84
Ülejõe	7,8	274
Tõstamaa osavald	7,8	157
Vana-Pärnu	7,7	97
Mai	7,7	251
Rääma	7,6	368
Audru osavald	7,5	304

Küsimusele, kas plaanite oma kodukohta vahetada, vastas eitavalt 58% ning jaatavalt 20% vastanuist (n=2 513). Oma tulevaste plaanide osas elukohavahetusest on ebakindlad 23% vastanutest.

Valdkondlikud hinnangud

Kokkuvõtlikult ollakse kõige enam rahul (keskmise hinne üle 7,0 hindepunkti)

- **ühistranspordi** (7,2 p),
- **avaliku ruumi** (7,2 p),
- **avalike teenuste** (7,1 p) ja
- **eluasemega** (7,0 p).

Rahuloleval tasemel (hindepunktid 6,0-6,9)

- **looduskeskkonna** (6,9 p),
- **turvalisuse** (6,9 p),

- **liikluskorralduse ja parkimise** (6,5 p),
- **vaba aja ja puhkamisvõimaluste** (6,4 p),
- **kergliiklusteede** (6,2 p) ning
- **heakorra** (6,2 p) teemadega.

Kõige enam tähelepanu peaks pöörama valdkondadele (hindepunktid 5,0-5,9), mis puudutavad

- **inimestevahelisi sotsiaalseid suhteid ja kuuluvustunnet** (5,9 p),
- **üleüldist kaasatust** (5,1 p) ja
- **töötamisvõimalusi** (5,1 p).

Ülevaade valdkondlikest hinnangutest ning keskuslinna ja tagamaa ehk linnalise ja maalise elukeskkonna erinevused

Kergliiklusteede hinnangutes ilmnevad erinevused linna- ja maapiirkonna vahel. Osavaldade inimesed tunnevad, et linnast väljas ei ole kergliiklusteede võrgustik terviklik, mistõttu ei ole jalgrattal liiklemine turvaline. Elanikud on rohkem rahul seal, kuhu on viimase 5 aasta jooksul uusi teid rajatud (nt Mai, Rannarajoon, Kesklinn, Eeslinn, Raeküla). Häid ühendusi ja terviklikku kergliiklusteede võrku peetakse kõikjal oluliseks – ka linnas saaks olla tingimused paremad. Lisaks täiendavale teede vajadusele, tuntakse puudust jalgrattaparklatest ja teeäärsetest puhkamisvõimalustest/pinkidest. Aastaringset jalgrattaga liiklemist takistavaks teguriks peetakse talvist teede olukorda.

Ühistransport sai hindajatelt kõige enam positiivset tagasisidet ning vastuse andnutest 47% on ühistranspordi igapäevased kasutajad. Kõige enam on rahul Kesklinna, Mai ja Vana-Pärnu vastajad. Ühistranspordi muudab mugavaks vastajate arvates see, et bussipeatused asuvad elukohtade lähedal ning bussid on head. Ent busside ajagraafikud ja marsruudid ei vasta alati elanike vajadustele, mistõttu siiski ca pooled vastanutest ei pea seda liiklemisviisi väga mugavaks. Maapiirkonna inimeste jaoks soosib ühistranspordi kasutamist taskukohane piletihind, ent nende jaoks on ühistranspordi kasutamise negatiivseteks külgedeks hõredad ajagraafikud (Tõstamaa, Audru), ebasobiv marsruut (Tõstamaa), ootekodade puudumine (Tõstamaa) ja ebamugavad bussid (Paikuse elanike viide nr 40 bussidele).

Liikluskorraldus ja parkimine – liiklust peetakse Pärnus üldiselt rahulikuks ja liikluskorraldus vastab enamjaolt elanike vajadustele. Kõige enam sooviks liikluskorralduslikke muutusi Rääma elanikud. Maapiirkonna elanike arvates (Audru ja Tõstamaa) on auto praegu siiski eelistatud liiklemisvahend ühistranspordi ja kergliikluse ees. Kõige enam nähakse probleemi parkimise korralduses, seda eelkõige Kesklinnas ja kortermajade ümbruses.

Looduskeskkonnaga rahulolu on üldiselt suur kõikjal, nii linna- kui maapiirkonnas. Korrastatud rohealadid hinnatakse piisavaks (madalam hinne anti Ülejõe ja Rääma vastajate poolt) ja üldiselt on rohealadele takistamatu ligipääs (madalam hinne anti Audru vastajate poolt). Elanike hinnangutes peegeldub arvamus, et looduskeskkonda võib tulevikus ohustada hävimine - linnapiirkonnas rohealade täisehitamine, maapiirkonnas kaevandamine ja metsa raie. Kõige vähem pelgavad seda Tõstamaa elanikud.

Heakorda hindasid kõrgemalt osavaldade elanikud (kõige positiivsemalt Tõstamaa, ent ka Audru ja Paikuse). Kõige kriitilisemad on vastanud prügi mahapaneku osas (Raeküla, Vana-Pärnu ja Rannarajooni vastajad). Heakorda vähendavateks teguriteks on veel vandalism (Kesklinn) ning loomade ja lindude poolt tekitatavad kahjud (Mai, Vana-Pärnu).

Turvalisusega rahulolu hinnati üldiselt kõrgelt. Kõige madalamad punktid selles valdkonnas said Kesklinn ja Eeslinn. Tõstamaa ja Audru vastajad nägid turvatunnet vähendava asjaoluna pimedaid teid/tänavaid, st ebapiisavat tänavavalgustust. Ebaturvalisuse põhjustena nähakse kõige sagedamini noortekampasid, alko- ja/või narkojoobes inimesi, peljatakse pimedaid/valgustamata alasid ning kihutavaid autosid.

Avaliku ruum – vastanud peavad Pärnu üldilmet meeldivaks ning linnaruumi loogiliseks ja lihtsaks (kõige kõrgemad punktid andsid Rannarajooni, Paikuse ja Tõstamaa elanikud). Avalikku ruumi häirivaid tegureid on kõige enam Kesklinnas.

Oma **eluasemega** on vastanud üldiselt rahul ning peavad neid kvaliteetseteks (eriti Paikuse, Tammiste, Vana-Pärnu). Murekohaks peetakse seda, et erineva hinnatasega üüripindasid on vähe, sh ilmneb üürihindades ja kinnisvara pakkumistes hooajaline erinevus. Kui perekondlikud vajadused muutuvad ning oleks tarvilik eluaset vahetada, siis ei ole see lihtne protsess, hinnatase on keskuslinnas kõrge. Maapiirkondades (Audru, Tõstamaa) on vastanute arvates probleemiks korralike kortermajade vähesus.

Avalike teenuste kättesaadavust (sh on mõeldud haridusasutused, raamatukogud, arstiabi ja erinevad sotsiaalteenused) hinnati kõrgelt. Teenused vastavad enamjaolt elanike vajadustele, on kõigile sihtgruppidele kättesaadavad, hea kvaliteediga ning toetavad elanike heaolu. Pisut madalamad hindepunktid andsid Tammiste vastajad.

Kui üldine rahulolu **töötamise võimalustega** on keskmine (5,1 punkti), siis paraku tõdeti, et kodukohas ei ole kõigile soovijatele ja sihtgruppidele töökohti; tingimused oskuste arendamiseks ja ettevõtlusega alustamiseks on keskmisest madalamad. Maapiirkondades on töötamise võimalustega rahulolu veel pisut madalam kui linnas. Nimetatud valdkond on kõigi vastanute arvates üks Pärnu nõrgemaid külgi.

Vaba aja veetmise ja puhkamise paikade osas olid kõige enam rahul Kesklinna, Eeslinna, Rannarajooni ja Mai elanikud. Nende piirkondade avalikus ruumis olevad vaba aja veetmise kohad on aktiivses kasutuses. Kõikjal (va Rääma) toodi positiivse asjana välja, et kogukond suhtub soosivalt laste õues mängimisse ning laste jaoks võiks kõikides linnaosades ja osavaldades olla rohkem erinevaid mängimise ja vaba aja veetmise võimalusi. Need paigad võiksid olla ööpäevaringselt ligipääsetavad ja turvalised (peegeldus Raeküla vastustest). Erinevas eas elanikele mõeldud puhkamiskohti võiks olla enam Tammistes ja Ülejõel. Nendes piirkondades said nõrgema hinde ka olemasolevate puhkekohtade kvaliteet ja korrashoid.

Sotsiaalsete suhete ja kuuluvustunde tekkimise valdkonnas ilmnasid kõige suuremad erinevused linnalise ja maalise eluviisi vahel. Maapiirkonna elanikud tunnevad kodukohaga suuremat sidet ja suhtlevad naabritega aktiivsemalt, osalevad kogukondlikel sündmustel. Linnas on see väiksem (nt eristusid passiivsuse poolest Ülejõe, Mai ja Rääma piirkonnad ehk linnaosad, kus on suurem kortermajade osakaal). Samuti on keskuslinna puhul rohkem kultuurisündmuseid, mida turistide suure osakaalu tõttu ehk kogukonnasündmuseks ei

arvestada, kuigi koos käimise võimalused ju needki. Vastajad rõhutasid sedagi, et inimeste aktiivsus algab inimesest endast, tema soovist ja tahtest midagi koos teha.

Kaasamine (ehk elanike puudutavate otsuste langetamisel nende arvamuse küsimine) võiks vastanute arvates olla kohaliku omavalitsuse poolt aktiivsem ja rohkem elanike vajadustega arvestav. Leiti, et inimesed ei ole piisavalt teadlikud erinevatest kaasarääkimise võimalustest. Samuti toodi välja aspekt, et elanikel endil peab ka huvi olema ja nõ vägisi kedagi kaasata ei saa.

Peamised elanike poolt pakutud lahendused ja parendamise kohad

Kergliikluse kasutamine oleks suurem, kui

- kergliiklusteedest luua terviklik võrgustik, mis muudaks jalgrattaga sõitmise turvalisemaks
- parandada kergliiklusteede katendite kvaliteeti ja korrashoidu
- rajada juurde jalgrattaparklaid
- rajada kergliiklusteede äärde puhkekohti/paigaldada pinke
- tagada teede hooldamine ka talvel

Ühistranspordi kasutamist suurendaks

- tihedamad graafikud
- Paikuse suunal kaasaegsed bussid (nagu ülejäänud Pärnus)

Liikluskorraldus ja parkimine

- üldiselt muudatusi ei vaja, ent kvaliteeti tõstaks ilmselt veelgi teekatendite parandamised;
- parkimiskorraldus peaks muutuma sujuvamaks, loogilisemaks (nt segadust tekitavad erinevate tasuliste piirkondade erinevused)

Looduskeskkonna puhul soovivad inimesed, et vastutustundlikult suhtutaks

- linnas rohealade täiesehitamisse; et uute ehitiste puhul rajataks ka haljastus
- maapiirkondades metsade lageraiumisse ja kruusa kaevandamisse, milles nähakse loodusliku tasakaalu häirimist ja üleüldise elukeskkonna halvenemist
- prügi sorteerimisse - ettepanekuna tuuakse välja prügikonteinerite arvu suurendamist ja inimeste teadlikkuse kasvatamist

Heakorra parendamiseks oleks vastanute arvates tarvilik

- paigaldada täiendavaid liigiti kogumise konteinereid ja tagada kiirem tühjendamine
- elanike parem teavitatus prügi sorteerimisest

Turvalisuse parendamiseks pakkusid vastanud välja järgmisi lahendusi

- tänavavalgustuse parandamine (eriti maapiirkondades)
- politseipatrullide toomine tänavale
- liiklusturvalisuse suurendamine

Avaliku ruumi kvaliteeti parandaks

- teede hoolduse ja üldise heakorra suurendamine
- maapiirkondades mahajäänud hoonete lammutamine
- haljasalade hooldamine ja rekreatsioonialade juurde loomine ka väljaspool Keslinna ja Rannarajooni parkide piirkonda. Rohealadid soovitakse kõikjale

Eluasemega seoses toovad vastanud välja, et

- munitsipaalmaju ja sotsiaalpindasid oleks juurde vaja

Avalike teenuste kättesaadavuse parendamise võimalusi nähti

- maapiirkonna arstiabi kättesaadavuse osas (perearstide hoidmine kodukohas)
- eriarsti pikkade järjekordade lühendamises
- hariduse kättesaadavuse ja kvaliteedi osas

Töötamise võimaluste parandamiseks nähakse võimalusi, kui

- juurde luua erinevaid töökohti (eelkõige avalikus sektoris ja IT valdkonnas)
- teenindussektori kõrval arendatakse ka tootmissektorit
- arendataks edasi TÜ Pärnu Kolledžit ja Pärnumaa Kutsehariduskeskust

Vaba aja veetmise ja puhkamise paikade osas soovisid elanikud kõige enam juurde

- lastele mänguväljakuid
- väljõusaale
- lõkkeplatse/istumiskohti

Sotsiaalsete suhete ja kuuluvustunde tekkimise juures peetakse oluliseks

- erinevate kogukondlike sündmuste korraldamist (a la Augustiunetus) ja ühistegevusi (a la talgupäevad)
- koosolemise kohtade juurde loomist/rajamist (nt Tammiste, Ülejõe)

Kaasamise osas tegid vastajad järgmisi ettepanekuid

- kohaliku omavalitsusega suhtlus võiks muutuda kiiremaks ja arvestavamaks
- teabe vahetust saaks parandada läbi erinevate veebivõimaluste kasutamise
- küsitlusi (nagu käesolev) teha sagedamini